

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політичний, економічно-суспільний і літературний часопис.

Ціна примірника

10 сот.

На провінції

12 сот.

В зайнятих територіях 4 коп.

Виходить щодня рано
крім понеділка

Умови передплати у Львові:

На рік	24— К.
„ півроку	12— „
„ чвертьроку	6— „
„ місяць	2-40 „

В краю і державі:

На рік	32— К.
„ півроку	16— „
„ чвертьроку	8— „
„ місяць	2-70 „

За границю:

В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В інших державах	54 фр.

Рішення парламентарної комісії „Української Парламентарної Репрезентації“.

з 17. лютого 1917.

Дня 17. лютого с. р. відбуло ся важне засідання парламентарної комісії „Україн. Парлам. Репрезентації“, на котрім обговорено основно політичне положення, причім рішено опублікувати що слідує:

1) Парламентарна комісія „Укр. Парл. Репрезентації“ стверджує, що „Укр. Парл. Репрезентація“ від давна домагає ся безпечного скликання парламенту і делегацій, а то в інтересі держави, народів її і парламентаризму. Робити се домагання зависимим від передусловин значить перти до сильного не парламентарного поладжування таких справ, котрі по букві конституції лише через парламент можуть бути поладжені. Треба жаліти, що саме наслідники колишньої конституційної партії (Verfassungspartei) обстоють таку парламентарну дорогу.

2) „Укр. Парл. Репрезентація“ висловлює жах, що обі головні німецькі партії прийняли вилучене Галичини в свою програму, через що Українці, що супроти Німців і німецької мови, як державної все виявляли ся дуже прихильними, мають бути видані ще більше в руки їх національних противників.

3) Українці від давна стоять при програмі національної, зглядно національно-територіальної автономії. Теперішних коронних країв не можуть вони вважати справді органічними творами, а лише псевдоісторичними та механічними. Зокрема Галичина з своїми понад 8 мільонами мешканців та 78 506 квадратними кілометрами простору вже зі становища адміністративної техніки є одиноким в Європі так великим адміністративним організмом, котрий вже з сеї причини, а ще більше з національних, історичних, географічних та господарських повинен бути поділений на дві окремі провінції.

4) Українці не жадають нічого иншого, як сего, щоби лишились в тісній приналежності до Австрії, щоби вони не залежали від інших, їм по букві конституції рівноправних чинників але щоби були безпосередно державі підчинені (reichsunmittelbar). Вони домагають ся прислужуючого кождому народови природного права, щоби ними правили власні урядники і суди та щоби їх учено в їх власних школах.

„До спільної одноцільної праці“

(Ще відгомін зїзду).

Для вірного поінформованя про відносини в краю, як також, щоби дати спрмогу нашим діячам з провінції висказати свої думки, якби вони уважали за найвідповідніше повести народну роботу на усіх полях суспільного життя під теперішню пору, спросив Народний Комітет діяльних наших людей по можності з усіх сторін краю на нараду на 1 і 2 лютого с. р. На тій нараді поміж иншим висказала ся більшість, за тим, щоби побіч „Української Парламентарної Репрезентації“, яка має бути одиноким заступницею політичних інтересів українського народу в Галичині, для тим доцільнішого стеження справ загальноу-

країнських, т. є, справ дотикаючих цілу українську територію, відновити ще й діяльність „Загальної Української Ради“.

Хотай висліди дотичної наради з огляду на їх склад не мають ваги ухвал Широкого Народного Комітету чи Народного Зїзду, то всеж з огляду на те, що в тих нарадах брали участь ідейні і заслужені наші люди, з висказаними там поглядами треба нам серіозно числитись. Тим більше не можна лишити сего питання без прилюдної, зрілої і річової дискусії, що доторкає воно політичну kwestію перворядної ваги а іменно: заступництво української нації на зверх, престіж наших політичних провідників, а тим самим і нареду перед посторонними політичними чинниками, а у висліді усіх нашої національної політики.

Без сумніву переживаємо час, в котрім приготують ся далекосяглі зміни у відносинах народів Європи.

Люди віддані цілим еством загальній українській справі радоби в тій важкій рішачій добі звести усі чинники для спільної діяльності над визволенням України. Для досягнення сеї цілі треба не лиш залучити усі наші сили, але й принести жертви, найдалше ідучі жертви.

Для сеї ідеї тільки то десяток тисяч наших найкрасших людей віддає усе, що їм найдорожше, бо живе на боєвій лінії. А наших людей стільки стануло на усіх фронтах, що і в краю мало що лишилось.

З вислїду згаданої повисше наради виходить ясно бажане зеднати усіх, котрі ще остали в краю до одноцільної праці для нашого народу так в Галичині, як і поза її межами, для відбудови України.

До сповнення сеї задачі в першій мірі покликана є Українська Парламентарна Репрезентація. Заступництво українського народу на зверх зложили в її руки широкі верстви нашого населення, а вона прийняла на себе обовязок сей супроти нації добровільно і як довго не погас її мандат, не вільно „Парламент. Репрезентації“ для ніяких зглядів усунутись від того обовязку. Тим більше не вільно їй від того обовязку усунутись під теперішню пору і полишити українське населення в тій критичній добі конституцією нам призначеного легального речника, так само не вільно здати сего заступництва нації на яку небудь — що так скажемо — приватну організацію, котра ні мандату від народа ні легітиматії супроти правительства не має.

Полишене нашого населення без легального заступництва могло би під теперішню пору мати прямо катастрофальні наслідки.

Обовязки Української Парламентарної Репрезентації під теперішню пору є без порівняня більші, як в часі нормальнім. Віймовий час і віймові обовязки. Заступництво українського населення перед правительством на теперішню пору не може бути одностороннє. Не може воно зайнятись лиш домаганнями населення супроти правительства, але мусить безусловно обняти своєю діяльністю інтереси держави у відношенні до населення. Предовсім підтримувати духа патріотизму, духа пожертвованя для добра держави серед своїх земляків на боєвій лінії, а головню межи бичовим стрілецьством, щоби як найбільше борців стануло проти ворога, загривати, щоби навіть менше спосібні одиниці ставали в ряди борців, для здобутя красної долі для свого народу. Сея задача, о стільки улегшена для нашої Парламентарної Репрезентації, що інтереси української нації покриваються з інтересами держави. Вже від століть прийнято в Росії як порішений аксіом, що великодержавність російського царства може встоятись лиш при здавленні українства. При доцільній діяльності нашої Парламентарної Репрезентації є те-

пер найкрасша нагода перекопати рішачі круги австрійської держави, що оперте визволенної України о австрійську державу лежить так в інтересі династії держави як і інтересі усеї людности заселяючої Австрію. Се не легка задача але варта труду.

Треба на перше числитись з посторонними впливами. Вони були все, а і будуть. Задачею Парламентарної Репрезентації є щоби всякі інсинуації у відповіднім часі і где належить згідно з фактичним станом річи, були розкриті. А ще важнійше, точне і уміле інформованє правительства про жертви, які нарід в інтересі держави приніс і відповідне використання їх, через об'єктивне представленє і то виключно справ загальної натури перворядного для народу значення. Вибір зрілий справ, котрі в першій мірі Парламентарна Репрезентація повинна старатись поладити, є незвичайної ваги не лиш для народу але і для держави, не менше також для піднесеня престіжу Парламентарної Репрезентації.

Сповненє обовязків, які тепер тягнуть на нашої Парламентарній Репрезентації, вимагає великого вкладу праці заходів і по тій причині збори наших діячів дня 1. і 2. лютого с. р. визнають Загальну Українську Раду, щоби прийшла нашої Парламентарній Репрезентації в тім винятковім часі в поміч. Тому й треба сподівати ся що Загальна Українська Рада і тепер не відкаже ся від такої участі.

Щоби яка небудь акція могла мати успішний вислід, мусить бути ясно здефініоване, до кого належить керма діловодства у внутрі і заступництво на зверх супроти нашого правительства, а окремо питання супроти других держав.

Кому повірено заступництво українського населення в Галичині у всіх так політичних, просвітних як і економічних справах, се не підлягає дискусії, бо загаль українського населення порішив ся справу і покликав на свого речника Репрезентацію Парламентарну і соймову, а компетенція тих обох заступництв є законно розмежована.

Загально-українські справи дотикаючі цілої української території, до вибуху війни заступали послі парламентарні предовсім у делегаціях, о скільки на се позовали міждержавні відносини. Зложене иншого компетентного тіла, в котрім могли би мати голос і закордонні Українці є в часі мира з огляду на їх приваженість державну виключена. Втягненє під сю пору до акції тих закордонних Українців, котрі перебувають в Австрії, може мати значіне як чинника лиш інформативного. Обовязані однак вони до спільної праці, бо загально українська справа їх так само обходить як нас. Ціла однак діяльність мусить нині ограничитись виключно на Галичину, бо на орієнтацію політичну закордонної України не можемо під теперішню пору впливати ні ми, ні закордонні Українці, які є межи нами. Становисько проте нашого правительства до українського питання більше тепер як перед війною залежить виключно від того, о скільки Парламентарна Репрезентація діяльною своєю серед українського населення в інтересі держави і відповідним вихиснованєм тих даних зуміє приєднати правительство для того

питання. Таж тепер більше, як коли инде ті справи повинні належати до Парляментарної Репрезентації. Поручили би ми ті справи з окрема Загальній Українській Раді, та вона моглаби оперти свої постулати до правительств лише на тім, що придбала або придбає Парляментарна Репрезентація, а не знаєм ще, якого рода ті постулати будуть.

Щоби збори, які відбулись 1. лютого мали на думці закінчити Загальну Українську Раду до помочи у видаткованню з народної скарбниці придбаної невисказаними жертвами українського населення, того тим зборам імпутовати не можна. Закликають З. У. Р. щоби і вона до народної скарбниці вложила також свою працю.

Така авантюральність булаби можливою лише в такому случаю, як би Парл. Репрез. оказалась цілковито невідомою. Знаємо однак, що на зборах не впаде ані одне речення, в котрім бувби бодей натяк недовіри Парляментарній Репрезентації, протавно відомо нам, що президент Парляментарної Репрезентації посол Романчук, постійно одержує численні писма дуже вимовно вказуючі на повне довіря. Впрочім якби де така ухвала і запала, то ідейні члени Загальної Української Ради не приложилиби руки до цієї деструктивної роботи.

Щоби Загальна Українська Рада веда переговори в справі визволення України з постійними державами, се булоби можливим лише, щоби з тих зносин не вийшов який дісонас нашого правительства до українського питання. Оже і такі переговори повинні би стояти під контролем Парляментарної Репрезентації.

До співдіяння у визволенні України булоби дуже пожаданим втягнене і членів Буковинської Парляментарної Репрезентації, о скільки вони зійдуть з сепаратичного свого становища, яке перед війною займали.

Думаю, що те лежало би в інтересі наведених повисше зборів, згуртувати всі чинники до спільної праці, дати можливість всім одиницям, о скільки у них основи ідейні, заспокоїти личні амбіції у праці над визволенням вітчизни.

Найвищий час, щоби наша суспільність енергію, яку вкладає в менше потрібні діла звернула в працю для загального добра. Обвинувачення не посунули ще ніякої справи вперед, а приносять хіба утіху ворогам. Нехайже тепер бодей грозе, візані котра рішає і про визволення України, згуртує нас до спільної і одностайної праці. Є виключення, щоб праця мільонів під ідейним проводом не принесла позитивного вислідку, а притім будем мали вдоволене сповненого обов'язку.

В.

Чи треба нам зорганізованя краєвої опіки над дітьми?

(Реферат о. В. Липиняка виголошений на зборах
З. с. м. в „Укр. Бесіді“ у Львові).

(Кінець).

II.

Повітову Комісію опіки над дітьми і молодіжю (як філію централі).

Ся знова має обов'язок:

1) постаратись о сталого заводового опікуна для дитини дотичного округу,

2) давати безплатну лікарську поміч убогим новородкам і пораду матерям,

3) діти позбавлені родителів опіки, примістити при відповідних родинях, згідно в істаутих закладах, та чувати над їх вихованем (при помочи пань і вишколених до сего плекарок),

4) правна поміч при спорах о аліmentaцію і других важних случаях,

5) примішувати старші діти в таких місцях (заводових школах, торговлі або ремеслі), щоби вдобули собі на будуче можливість заробкованя,

6) контакт з сирітським судією,

7) здавати звіти краєвій Комісії і виконувати її заарядження.

Щоби уможливити собі переведення організації цілого округу судового, засновує повітова Комісія в кожній громаді.

III.

Місцевий Виділ опіки над дітьми і молодіжю.

Яка його задача в громаді?

1) має в евіденції всі діти тої місцевості, котрих доля позбавила родичів, або котрі не одержують належного вихованя,

2) чує над тим, чи опікуни сповняють свій обов'язок, евантуально вносить до Суду (через Повітову Комісію) о зміну опікуна і пропонує кандидата.

3) дбає, щоби не змарнувалася ані одна дитина в громаді, для того примішує сироти по відповідних родинях, або через Повітову Комісію в закладах.

4) в дотичній громаді є органом виконуючим Повітової Комісії, якій предкладає письменний звіт.

Розуміє ся само собою, що се тільки дуже загальний, отже недокладний начерк цієї організації; хочу через те подати лиш основну думку, а викінчене її і вигладжене в подробицях відповідно до наших обставин і часу належати буде до тих осіб, яких покличемо до її переведення. Змічаю, що при Повітових Комісіях отворить ся чудове поле до соціальної праці для наших Пань, які адучені в беремих до того секцій, можуть статись для убогих матирій і дуже часто неспроможних унещасливлених дітчат правдивим благословенством через: пораду, поміч і опіку в часі тяжкої слабости, відтак кормлення і виховання дитини.

Вірю сильно, що через таку пляноту працю здержує ся смертність новородків принайменше о 20%, яку спричиняє тепер головно: нужда, темнота, брак розумної поради, а часто зла воля; збільшимо приріт населення нашого, виховаємо нове покоління здоровіше фізично і духовно, в через те позискано також вплив на старших.

З огляду на се, що:

1) теперішня хвиля і тисячі нещасливих дітчат прямо розпучливо кличуть нас до такої праці,

2) правительственні круги тепер схильні більше чим коли инді поперти матеріально і морально таку організацію, яка лежить також в добрі зрозумілім інтересі держави (збільшимо податкову спроможність і число рекрута),

вноту, щоби справу сю трактувати як и а гл'ячу.

Так пропонував я перед 10 місяцями.

На жаль, тодішній мій голос не найшов послуху, не заіграв нікого і я відійшов з нічим, однак в глибокій пересвідченню, що до сего предмету таки вернемо невдовзі, бо обставини приволоять нас до сего.

Тимчасом праця обох епарх. Комітетів опіки над воєнними сиротами йде виправді даліше, львівський Комітет опікуєсь своїм захистом, а черемиський знов своїм захистом (в дослідженні часі перетворення ся навіть в товариство на статутах), але не було у нас і нема такого тіла, яке на основі обов'язуючих законів мало би право і титул заступати всі укр. діти в краю та журитись ними.

Саме в тім лежить головна недостача наших дотеперішних заходів на сій області. Як батько в родині має на основі природного права титул і обов'язок заступати у всім своєю дитину і не сміє ніхто відібрати йому сего права, хіба що з власної вини стає ся до сего неспроможним, — так само кожний нарід має природне право і моральний обов'язок заступати своїми сиротами і занедбаними дітьми та не чекати, щоби чужі його у тім виручили. Нарікання на винародовлене і спізнєні протести свідчать не тільки про чуже душехвастство, але також про нашу незрілість і невіданість!

Або є в нас життєві засоби і потрафімо устоятись в сім народів в самостійнім бутті, або коли не чуємо в собі вже сили чи охоти до праці над собою, в таких разі спускаємось на дно!

Вкінці для докладности додаю еще, що оба згадані Комітети при висших Судах краєвих, львівський і краківський, перетворились в останніх трох місяцях в товариства на статутах; важне також знати, що на домагане Команди міста рішила Управа міста Львова завести у себе Уряд опіки над дітьми з заводовим опікуном, а крім того, если не помиляюсь, дістало місто Львів від правительства 2 мільони корон на докінчене будови величавого будинку для сиріт при ул. Кадетській, в яким будуть з уряду помішували кожну дитину, яка не буде мати належної опіки.

Випадало би отже і нам рішитись чи самі займемось своїми дітьми, чи волимо, щоби другі се за нас зробили?

Думаю, що в тім згляді не повинно бути між нами двох гадок. Для того вноту — сим разом вже з уповажнення „Укр. епарх. Комітету опіки над воєнними сиротами“ у Львові, щоби Сьвітлі Збори зводили:

1) порішити, що справа зорганізованя краєвої опіки над українськими дітьми і молодіжю в Галичині є необхідною конечною,

2) покликати окрему організацію Комісію, яка би занялась безпосередньо виготовленем статута і введенем такого товариства в найкоротшій часі в житє.

З господарських справ.

Краєве товариство „Сільський Господар“ комунікує:

В справі управління обороту насінням червоної конюшини.

Рескриптом з дня 27. січня 1917 ч. 1057/II. ц. к. Намісництво з поручення ц. к. Міністерства рільництва звернуло увагу всіх ц. к. Старост і районних Коменд на те, що закупне насіння червоної конюшини у продуцентів дозволене лише членам Воєнного Союзу для торговлі насінням червоної конюшини (Kriegsverband für den Kleesamenhandel Wien VIII, Länggasse 74) або особам, що одержать від згаданого Союзу уповажнене до закупна, але вони обов'язані відпородувати товар лише членам Союзу.

Особа, що потребує насіння для власного господарства, можуть без перепони набувати його у продуцентів безпосередньо після унормованих ціл.

Торговельні фірми, котрі деталічно продають насіння місцевим рільникам, а самі набувають його виключно від членів Союзу, не можуть бути членами Союзу.

Рескрипт вказує ц. к. Старостам, щоби до 15. II донесли, чи в повіті нема запасів червоної конюшини, котрі можна би зареєструвати для Воєнного Союзу.

Про управління торгівлі яйцями в Галичині.

З днем 1. лютого 1917. об'яв Уряд проживлення при ц. к. Намісництві управління торгівлі яйцями в краю і вивіз поза Галичину.

Коли дотеперішні льокальні міри не довели до бажаних вислідів постановило ц. к. Намісництво видати однакові постанови для цілого краю.

Відповідно до того пляну зносить Намісництво льокальні максимальні ціни і обмеження вивозу з одного повіта до другого, видані ц. к. Старостом, а накладає строгу контролю на вивіз за границю.

Уряд проживлення буде установляти максимальну ціну для торгівлі en gros на повний період часу по вислуханню прибічної ради зложеної з продуцентів, консументів і купців.

По тій максимальній ціні буде галицька спілка збуту яєць і дробу („Ovum“) в Кракові, ул. Славівська, ч. 1. яко торговельний орган Уряду проживлення закуповувати запаси від поодиноких торговців, які у них остануть по покритті місцевої консумції.

Сі набуті запаси буде Уряд проживлення розділяти межі потребуючі консумційні центри (міста) а надзичку відішле до Уряду для живлення людности у Відні.

Щоби забезпечити покриття запотребованя місцевим консументам, обов'язані торговці продавати яйця кожному зголошуючому ся до них консументови, відповідно до його потреб, так само шпиталям, військовим відділам, організаціям консументів і т. п.

Льокальна ціла повинна бути що найменше о 3 сот. на штуці вище від установленої максимальної ціни.

Тепер установляє ся аж до відкликання максимальну ціну за скриню перебраних яєць в пакованню придатнім до транспорту (1440 яєць в скрині) на 350 К, то значить за одну штуку 24 3 сот.

Супроти того найвищої ціни плачена просто продуцентови не повинна перевищити 24 сот. за штуку.

З огляду на збільшене продукції в теперішній часі буде ціла стало обнижувана і публично оголошена.

У права олійних рости.

Розпорядженням цілого міністерства з дня 8. лютого 1917 року уповажнено міністра рільництва жадати від рільників обов'язуючих заяв про управу певних олійних рости, а в случаю, коли би вони добровільно не згодилися потрібній поверхні землі під управу сих рости, має міністер рільництва право наложити на певні області обов'язок, віддати означений простір землі під управу, засіяти ся вказаним олійними ростинами, плекати і зібрати їх.

Розділу поверхні призначеної під управу олійних рости в поодиноких областях будуть доконувати після особливих вказівок міністерства рільництва політичні власти краєві, повітські і громадські.

Всякі заарядження дотично управи кожної ростины з окрема буде міністерство рільництва оголошувати.

Яко перше таке оголошене видало Міністерство рільництва 8. II. 1917. в справі добровільного зголошуваня ся до управи маку.

З огляду на брак товщу поручає міністерство управу маку в далеко ширших розмірах як в минавшім році.

Окочим до управи маку буде достарчене насіння в ціні 150 К за 100 кг., а за випродукований з того насіння мак установляється вже тепер ціну 200 К за 100 кг.

В міру засівів буде міністерство достарчати також азотових погноїв (амоніакового сіркашу) найбільше 205 соти. метрич. на гектар) в ціні около 36 К за 100 кг. Рівнож застерігаєся про дучентам віддане по установленій ціні (40 К за 100 кг.) макухів в скількості відповідно до достарченого маку (25 кг. макухів за кожних відставлених 100 кг. насіння маку).

Зголошувати ся належить найдалше до 24 лютого 1917. у начальника громади і подати поварню землі призначену під управу маку, скількість потрібного насіння і штучного погною.

Про засів, стан, розвій та вигляди зборів маку будуть начальники громад збирати від продуцентів інформації і відсилати їх до ц. к. Старостів, а вони до міністерства рільництва.

Обмежене різання овець.

Наступило розпорядженням міністерства рільництва з 9. II. 1917 ч. 56 в тім напрямі, що від тепер через цілий час тривання надзвичайних сприятливих війною відносин не вільно ані продавати на заріз ані різати овець.

Сей наказ не відноситься до: 1) баранів найменше півторалітніх, се є по першій зміні зубів, 2) до овець (самців), котрі по двох літах оказалися не придатні до хову; скінчені два роки пізнати на зубах (чотирох сікачах, котрі вже злипають ся), 3) до всіх овець, що скінчили п'ять літ, 4) до овець спроваджених з Угорщини, Босні і Герцеговини або з поза півнової області, 5) до овець, котрі в дни оповіщення сего розпорядження зістали на заріз продані і з господарства годівельника забрані.

Справа цукрових бураків.

Щоби забезпечити як найбільшу скількість випродукованих в 1917 році цукрових бураків для цукроварень, видав Уряд для виживлення людности 6. II. 1917 розпорядження ч. 51, котрим передовсім заборонено уживати цукрові буряки на машу, хіба Намісництво або Староство виїмково комуся на се дозволить.

Сушеня бураків допустиме тільки за дозволом Уряду для виживлення людности. Вей цукрові буряки з 1917 р. мають бути продані і доставлені виключно існуючим цукроварням, а вони можуть їх тільки на цукор переробляти.

На продаж бураків на інші цілі як переробки їх на цукор може дозволити у виїмкових случаях Уряд для виживлення людности.

Рівночасно установляється мінімальну ціну цукрових бураків кампанії 1917/1918 на 6 К за 100 кг. іосо цукроварня.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ
на
ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ
(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.)

В справі зарядження недостачі соли.

Господарська Комісія Української Парляментарної Репрезентації застановляла на своїм засіданні в дни 22. січня с. р. над способами усунення недостачі соли в східній Галичині. Одним із таких способів узнала господарська Комісія виведення дозволу для населення черпати сировицю із солянок і упростила Д-ра Костя Левицького до інтерв'ювання в сій справі у міністра фінансів.

Інтервенція відбула ся в дни 27. січня с. р. а її результатом є відповідь міністра фінансів письмом з дня 4. лютого с. р., з якої для загальної відомости наводимо слідуєчий уступ:

„В справі домаганя знесення наказу загальної користанія із солянок маю честь зазначити, що галицька Дирекція Скарбу одержала в подолоті 1916 р. уповноваження видавати дозвіл на видаваня сировиці із східно-галицьких садін (варівень соли), коли сі садіни в наслідок надзвичайних воєнних відносин вареня соли в цілості або в часті застановили, або так обмежили, що можна побоювати ся недостачі соли, а далше позаяти на черпаня сировиці до людського ужитку із солянок положених в скарбових округах Самбір і Станиславів, з яких побирано сировицю для худоби, а іменю за оплатою належності відповідаючої приблизно монополевій вартості твердої соли, яка в сій сировиці находит ся. Впрочім одержали стоячі в руку галицькі садіни такі засоби угля, що вивіс соли є у них знова нормальний.“

Подавши отсю відповідь міністра фінансів

до загальної відомости, просить господарська Комісія Української Парляментарної Репрезентації, щоби населене інтересованих повітів віднесло ся до неї в случаю потреби дальших заходів в сій справі або безпосередно або через краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові.

Світова війна.

Брусілов про воєнне положення.

„Русское Слово“ доносить, що генерал Брусілов виголосив на днях до штабових офіцерів південно-західної армії промову, в якій висказав ся так про до теперішні події світової війни: Перший воєнний рік 1914 — говорив російський головно-командуючий був для нас незвичайно корисний. З великим успіхом ішли ми на ворога і заняли великі простори його землі.

Слідуєчий рік 1915 привів нас тяжкі невдачі, які привели у висліді сумні події. І саме з тої проби, яку ми по мужеськи видержали, вийшли ми сильніші, як були перше. Минулий рік був для нас корисний, бо ми перешкодили неприятели осягнути його цілі і видно його ослабили.

Французи і Англійці віднесли ряд блискучих побід над Німцями і ми з весною завдали Австрійцям, а по часті і Німцям тяжку невдачу. В австрійським фронті поробили ми всюди поважні лави. На жаль румунська афера понсувала до певної міри відрадне вражіння воєнного року 1916. Та не треба невдачі Румунів побилювати. Я зазначаю виразно, що тут ходять лиш о невдачу румунської армії, яка перелічила ся у своїх силах. Є се справа мало го значіння. Тепер стоїмо в третім році війни. На основі моїх відомостей і мого найглубшого переконання маю повну надію, що в сій році ворога остаточно розторожимо. Не хочемо його цілковито знищити, але за страшний пролив крови, який він зготовив Європі, мусимо його укарати, мусимо знищити аду силу його милітаризму.

Новий шеф секції маринарки.

ВІДЕНЬ. Цісар іменував віцеадмірала Кайлера шефом секції маринарки міністерства війни, а віцеадмірала Негово командантом флоту.

Критичний час війни недалекий.

ЛЬОНДОН. Лорд Derby виголосив бесіду в Bolton, в котрій сказав, що з довірем жде на остаточно вислід війни. Не треба однак бути за великим оптимістом, або думати, що можна буде легко дійти до такого кінця. Бесідник думав, що Німеччина зробить гігантське зусилля, щоби взяти верх. Критичний час війни прийде в найближчих місяцях.

Штірмер про Вільсона.

СТОКГОЛЬМ. Бувший російський президент міністрів Штірмер оголосив в часописях сенсационну статтю про Вільсона, в якій доказує, що мирові заходи Вільсона годі брати поважно. Коли би Вільсон поважно задумував покінчити війну, то був би заборонив вивозити американську амуніцію для коаліції. Тепер Вільсон показав осередним державам своє правдиве обличчя.

Нужда в Італії.

БЕРНО. Римський дзеванк „Messaggero“ обговорюючи прикру справу виживлення зазначає, що максимальні ціни се зарядження невискарчає. Прийшов час, щоби поважно заняти ся уятем консумції в системі приділів, бо годі вже числити на довіз. В Італії треба погодити ся з думкою, що живе ся в обляженім місті.

Американський сенат жадає посередництва.

АМСТЕРДАМ. „Daily News“ доносить з Вашингтону, що посол Май поставив в сенаті внесене, котре зобов'язує в американській політиці предкадати міжнародні конфлікти роземному судови. Внесене сенат прийняв.

В справі підводних лодок.

ХРИСТІЯНІЯ. „Aftenposten“ оголошує телеграму з Льовдону, після якої Англія опанувала вже небезпеченство підводних лодок. На кожний спосіб про затоплене і заняте підвод-

них лодок заховуєть тайну. Се питає часу, коли плавба буде могла бути піднятою.

Бюро Вольфа запримічує в сій справі, що англійські сфери, коли руководять ся щирістю, мусять бути зовсім иншої думки, чим се оповідає кореспондентови „Aftenposten-a“. Коли однак через затоплене відомостей про затоплене кораблів хотять вони викликати в англійській опінії переконане, що небезпеченство підводних лодок усунене, то вкоротці прийде до великого розчарованя.

Про затоплене підводних лодок не одержано на мірдайнім місци в Німеччині від д. 1 лютого жадної вістки. Ще більш незручне твердження, що німецькі підводні лодки спіймано.

Бажане побіди в Англії.

ЛЬОНДОН. Міністер Henderson виголосив в Манчестері бесіду, в котрій сказав: Здаємо собі з того справу, що наш великий народ і його хоробрі союзники будуть виставлені в найближших місяцях на досвідчене, якому не було рівного від початку війни.

Міністер ніколи ще так сильно не надієв ся, як тепер, що союзники побідять, Управа армії відчувала би се, як гіркий завід, коли би підчас надходячого літа не завдала ворогови удару, котрий враз з иншими чинниками не довів би до остаточної побіди, такої якої собі союзники бажають.

Підводні лодки при роботі.

„Politiken“ пише: Мірдайтні круги в Копенгазі думають, що як підводні лодки далше в тім самім темпі вести-муть діло знищення на морі, то до кінця лютого впаде жертвою що найменше півтора міліона брутто тонажу. Тонаж знищений до січня 1917 року виносив, на основі точних інформацій, чотири і пів міліона тон, значить ся десяту часть тонажу цілого світа. Оже давніше через два і пів року знищений Німцями тонаж при теперішнім темпі зістане знищений за три місяці!

На морі.

ПАРИЖ. Затоплено парохід Hermine (3800 тон). Залогу вратовано.

ЛЬОНДОН. Затоплено англійський парохід Marie Leonhardt (1455 тон), Marian Dovson (2300 тон) і Weenswood (2701 тон). Залоги двох останніх кораблів вратовано. Далше затоплено англійський вітрильник і корабель.

З головної австрійської кватири.

З д. 18. лютого.

Східний фронт:

Бої на північ від долини Ойтос, про які вчора звітлено, пополуноі ослабли. Неприятеля всюди відкинуто. На фронті на північ від Карпат живіша вивідна діяльність.

На італійським і півд.-східнім фронті.

Не було нічо важного.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

На західнім фронті:

Фронт півного маршалка баарського наслідн. престолоа Рупрехта: По сильнім огаєнім пригогованю старали ся численні англійські вивідні відділи вдерти ся до наших ровів на північ від Арманді, на південний захід від Ліль та на північ від каналу Ля Бас і коло Рансар. Відкинуто їх по часті в рукопашній борбі, по часті огнем. По невдачнім наступі на полудне від Міромон дня 16 лютого вечером, неприятель через слідуєчу ніч скріпив діяльність артилерії і рано знов настував по обох берегах потока Анкр. По змінних борбах, які тривали цілий день, а в часі котрих ми полонили 100 бранців і здобули п'ять скорострілів, лишили ми неприятелю наші становища в ліках перед позиціями. На полудне від Пі відчерго нагальний англійський наступ. Ми вдержали всі становища. Над Оас і коло Дрезенкур привели ми з виправи 14 бранців.

Фронт пруського наслідника престолоа: В Шампанії острілював неприятель з армат і з метавок мін наші нові становища на полудне від Ріон, на західнім березі Мозолі і наші рови в Княжім лісі. Ворожі наступи не вєпли розвинути ся ізза нашого погубного огня.

В ночи з дня 17 на 18 лютого наш воздушний корабель обкинув обильно бомбами місто і пристань Бульон.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда. Над Лявкосою на полудневий схід Динабурга вдерлися наші війська до російських ліній і привели около 50 бранців.

Фронт генерала полковника арх. Йосифа В горах на північ від долини Ойтоє Росіяни перестали наступати, як лиш наш огонь оборонний відкинув перші наступаючі філі.

Фронт генерала пільного маршала Макензена: Нічо нового.

Македонський фронт:

На північ від озера Дойран прогнано огнем артилерії англійську компанію, яка посувала до наших степів.

Перший генеральний-квартир-майстер Людендорф.

НОВИНКИ.

— Вістка від Митрополита. Посол др Володимир Бачинський дістав від Митрополита слідуючу картку: Суздаль (Владим. губ.) дня 14. ст. ст. XI. 1916 р. Дорогий Пане Докторе! Дістав часті вашої картки з 6. XII. м. р. Сердечно дякую за пам'ять та вам і всім знайомим і другам посилав желання на Різдво і Н. Р. 1917. Я здоров і вдоволений новим місцем побуту. Серцем, гадкою і молитвою часто з вами всіма, особливо в тих часах, в тих ти жнях. (Підчеркнене Ред.). Сердечний привіт! Андрей.

— Іменоване перемиського єпископа. Цісар іменував о. Йосифа Коциловського чина св. В. В. гр. кат. єпископом в Перемислі. Іменоване се оголошує „Wiener Zeitung“.

— Збори „Жіночої Громади“. В середу дня 21. с. м. відбудуться в льокалі Укр. Бесіди при ул. Костюшки Загальні Збори тов. „Жіноча Громада“. На порядку деннім Зборів є зміна статута в тім напрямі, щоби „Жіночу Громаду“ перетворити на організацію ширшу, обіймаючи загаль українського жіноцтва, про що свідчила би також назва „Союз Українок“. Гадка ся вирінула в дискусії на сходових дня 1. лютого, заініційованих проф. Др. Пачовським, який виступив тоді реферат про роль і задачу української жінки. Позаяк ся незвичайно важна і на часі справа організації нашого жіноцтва буде на Загальних Зборах предметом нарад, тому просимо о як найчисленнішу участь не лиш членів Жіночої Громади і тих, які в членів будучого „Союза Українок“ хочуть вступити, але також раді би ми бачити як найбільше число гостей. Просимо всіх, кого справа організації українського жіноцтва інтересує, щоби явилися на Зборах і висказали свою думку в сім ділі. Жива віміна гадок веде часто до гарних і щасливих помислів; чим більше зацікавлення загально ділом, тим краща надія на вислід праці.

Роботи підготовляючи, щоби у товариство ввести рух і життя вже зачаті, проєктований поділ на секції, дасть кожній одиначі змогу працювати у вибранім напрямі, треба лиш як найбільше рук охочих до праці.

Тож приходіть на Збори як найчисленніше, та зголошуйте свою охоту до роботи. Кожда свідомка Українка з міста чи провінції найприложить руку до будови величавої святині, організації нашого жіноцтва, а праця піде скоро і гарно вперед! Єднаймося в сім ділі усі, бо в єдності сила. — Виділ „Жіночої Громади“.

— Некрольог Мартовича в „Р'єчи“. В „Р'єчи“ з 18. січня подав М. Могиланський дуже прихильно записаний некрольог Леся Мартовича. В кінці статі піддається думка, що найліпшою пошаною пам'яті талановитого письменника, якого Могиланський ставить зараз же по Стефанику, було-б видане недрукованих повістей, які поділяв по собі покійний. — (ВСУ.)

— Іменоване. Міністер фінансів іменував Густава Мойсевича цловим інспектором в області галицької дирекції фінансів.

— Велика експльо́зі́я амуніції. Із Стокгольму доносять: В Фінляндії в Гапаранді прийшло до великої експльо́зі́ї амуніції. З початком грудня зібрало російське правительство 6.000 коней з цілої Фінляндії, котрі мали бути вислані до Японії, для транспортування амуніції на лінії Канаталаті Коля. Зібрано кілька тисяч фір, але нагло занехано ціду організацію. Після довірчих інформацій стверджено, що

около Різдва цілий засіб амуніції, який мав бути відтранспортований на тій лінії, вартости 60.000.000 к., коло Канаталаті вилетів в воздух. Експльо́зі́я була так сильна, що нарушила і сильно ушкодила недавно покінчену лінію мурманської залізниці. Рівночасно знищила пожежа всякі засоби мира живности, що були там зібрані.

— Смерть письменника. Через Копенгаген наспіла з Парижа вістка, що славний французький автор драматичний Октав Мірбо помер дня 16. лютого.

З його менших творів було дещо перекладене на українську мову, з більших пов. Грінченко переклав сценічний твір п. з. „В золотих кайданах“, який появилася друком у Києві.

— Фонограф до шпінських цілій. З Ціріха доносять, що італійське правительство піддає плити фонографів, висиланих з Італії до нейтральних країв, докладній контролі, бо військові уряди коаліції кажуть, що при помочи тих плит подавано до відома противникам через нейтральні держави про військові справи.

— О цензуру в Австрії. У виконанню постанови президії німецького національного Союзу явила ся в неділю перед полуднем депутация у міністра справедливости. Депутация складала ся з дра Гросса та послів Вольфа і Гумера. Відпоруники жалували ся на теперішні відносини цензурні жадали безпроволочної реформи цензури як і усунення технічних перепон при її виконанню. Міністер справедливости прийняв ті жалоби до відома, признав їх слушність і обіцяв зарядити лиху.

Послідні вісті.**З ГОЛОВНОЇ АВСТРИЙСЬКОЇ КВАТИРИ.**

З дня 19. лютого 1917.

Східний фронт.

Фронт маршала пільного Макензена і арх. Йосифа:

Ніяких особливих подій.

Фронт генерала пільного маршала князя Леопольда Баварського:

На схід від Липині долини над Нараївкою висадили Росіяни міною одно місце в наших найпереднійших ровах і обсадили скорим наступом ліху. Протинаступом відбиали ми її назад.

На полудне від Бережан відперто ворожий наступ, виконаний по сильнім приготуванню метавками мін.

На Величці успішні підприяття наших військ.

На Італійським фронті:

В останніх днях розпочала знов італійська артилерія діяльність на поодиноких відтинках. Тарвіс був знов острілюваний. Нині рано стежі полку піхоти ч. 73 привели з вирази проби ворожих становин на схід від Монте Зебіо на північ від Асизіо 22 бранців.

На фронті південно-східнім:

Над Воєсою нічо важного.

Заступник шефа Генерального штабу, пільний маршалок-поручник Ф. Геффар.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.**На західнім фронті:**

На багатьох місцях фронту була сильна мрака, яка обмежувала діяльність артилерії і летунів і дозволяла лиш на вивідні виправи.

Із-за чуности нашої залоги в ровах не погелось численні ворожі підприяття. Нашим звідунам вдалось привести більше бранців.

На східнім фронті:

Нічо естєнного.

Македонський фронт:

Сутичка передніх степів і поодинокий огонь арматний. Зістрілено два ворожі літаки.

Перший генеральний квартир-майстер Людендорф.

Оголошення.**Подяка.**

Виреподобним і Всечесн. ОО.: декад. Ю. Дорожинському, вінерект І. Паньківському, со-вітникам і катихитам Ю. Дзеровичеві, І. Рудовичеві, В. Лискови, С. Біленькому, префектам Лучинському і Вучкови, сов. Бобикевичеві, А. Дикому, Пясецькому, Шпитковському, Ю. Дуткевичеві і Гр. Залуцькому ч. сьв. ВВ. і хороши Вп. Студентів Теології, які під проводом Вп. о. проф. Ал. Стефановича зволіли взяти участь у відправі похоронів Найдорожшого мого батька, бл. п. Теофіля Гутковського, пароха і декана Ясенева, Вп. Паньству Добродіям Лотошники, Дзеровичам, Бариякам і Лисим і Вп. Др. С. Гасюкови за пам'ять в часі слабости бл. п. мого Батька і ревну поміч в уладженню похоронів переняті глибокою вдячністю складаю щирю подяку.

Львів, 18. II. 1917.

Олена Гутковська.

Дуже важне!

Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, чхай замовить собі сейчас українсько-німецький

САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-ге видане). Ціна 1 К 45 сот., з поштовою оплатою 1 К 60 сот. (10 штук 13 К 80 сот., 25 шт. 30 К 80 сот. вже оплачено). Висилає ся лиш за готівку. Замовлення і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів ул. Кадецька ч. 4.

Увага: Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научання! Важне і для учителів уділяючих початків німецької мови як також учеників і пригтовляючих ся до вступних іспитів.

Купуйте і замовляйте!

Календарець „РУСАЛКА“

Ціна: штука 30 сот. (почт. 35 сот.)

10 штук з почт. оплатою	К 3.-
25	7.20
50	13.50
100	25.00

Від 25—100 шт. поручено (рекомендовано)

Вже продає ся відривний календар на р. 1917. Ціна 1.20 К., з пересилкою 1.50 К.

Замовлення приймає:

А. ОКПИШ, Львів, Кадецька ч. 4.

Українські молитвенники.**1. Хвалите Господа з Небес.**

гарного формату, звиж 750 сторін друку, з найновішим молитвенником в чистій народній мові.

Зміст Молитвенника: Щоденні молитви ранішні і вечірні. Найважніші пісні з вечірні і утрєні. Літургія св. Йоана Золотоустого. Образець Тайни покаяння. Молитва перед і по сповіді, перед і по Причастю. Молитви на час Великого посту і на більші свята. Акафисти, тропарі і кондаки воскресні, щоденні і на більші свята. Найбільша збірка коляд і церковних пісень. Пасхальна таблиця.

Молитвенник друкований гарними черенками на білім тривким папері коштує: 1. в переплеті з пляшу або шкіри зі золоченими берегами і футералом К. 9.— 2. в переплеті в полотно з мармуровими берегами К. 4.00.

II. Малий молитвенник

народною мовою, малого догідного формату. Оправлений цілий в полотно з витисками і корона.

Молитвенники можна дістати за попереднім надісланем грошей: в Канцелярії Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. До замовлень доплачує ся 45 сот. на пересилку поштовою.

При полагоджуванню закупа просимо покликувати ся на „Українське Слово“.